

Summary

Shepeta O. V. Improvement of the legal regulation of protection information in the system of electronic payments in Ukraine. – Article.

We have studied the basics of legal relations in the sphere of security of electronic payments in general and the protection of information in electronic payment systems in particular. Determined that the existing regulations did not solve the problems fully electronic payment system in e-commerce in Ukraine. Ways to solve the identified problem closely linked to normative legal regulation of relations in data security and electronic payment systems. Also is determined that the existing regulations do not fully solve the problem of information security legal system of electronic money in Ukraine. Thus, modern scholars point out the need for research on the theoretical and practical level issues related to support safety in the operation of electronic payment systems. Subject to the applicable legislation, the author specifies a list of items the regulatory component of information security system of electronic money in Ukraine. The author believes that a promising way to improve the legal regulation of e-commerce in Ukraine should be considered as the formation of the legal background of the use of new mechanisms for the security of electronic payments. One such mechanism is a cryptographic method for protecting information systems and electronic payment. Identified areas for further research on the issues discussed.

Key words: electronic payments, information security, cryptographic protection.

УДК 342.95

В. Ф. Пузирний

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ТА УСТАНОВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Питання адміністративної діяльності в органах та установах виконання покарань у сучасній правовій науці України фактично не є розробленими. Це пов'язано з домінантою кримінально-виконавчих досліджень функціонування пенітенціарних установ над всіма іншими й фактичною недооцінкою проблем управлінського аспекту діяльності означених закладів. Але загально визнано, що питання ефективного управління є запорукою досягнення поставлених цілей. Через це нині виникає необхідність звернутись до наукового супроводження управління в установах та органах виконання покарань, у тому числі щодо питань адміністративної діяльності.

Серед наукових досліджень проблем управлінської діяльності органів та установ виконання покарань необхідно відзначити роботи В.П. Петкова, В.А. Львовичкіна, М.Г. Вербенського, С.В. Зливка, М.М. Ребкало, А.О. Галая, С.К. Гречанюка, Є.Ю. Бараша, Є.Ю. Соболя. Натомість питання адміністративної діяльності в цій царині досліджені недостатньо.

Отже, метою роботи є узагальнення та розроблення теоретичних аспектів адміністративної діяльності органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України.

У науковий обіг термін «адміністративна діяльність» увів радянський учений-адміністративіст І.І. Євтихіїв, який визначав адміністративну діяльність як діяльність виконавчо-розпорядчих органів у формі видання актів управління та застосування примусу [1, с. 174].

Необхідно зазначити, що в Україні дотепер так і не існує загально визнаного поняття адміністративної діяльності та чітко усталеної її концепції. З основних нау-

ково обґрунтованих та методологічно правильних підходів можемо відзначити такі. Адміністративну діяльність органів внутрішніх справ В.В. Конопльов визначає як урегульовану адміністративно-правовими нормами, виконавчо-владну, розпорядницьку діяльність, яка спрямована, з одного боку, на забезпечення виконання поставлених перед органами внутрішніх справ правоохоронних завдань щодо сприяння реалізації нормативно закріплених прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, їх охорону та захист, охорону громадського порядку та громадської безпеки, боротьбу із правопорушеннями, з іншого – на упорядкування внутрішньосистемних відносин, які виникають із питань організації самої системи органів внутрішніх справ, забезпечення необхідних умов для її функціонування [2, с. 367].

Слід звернути увагу також на дослідження В.О. Заросило, який вважає, що в юридичній літературі України та країн СНД поширена думка, що сутністю адміністративної діяльності є реалізація функцій щодо практичного забезпечення особистої безпеки громадян, охорони громадського порядку та громадської безпеки, що вона має свої складові, тобто поділяється на адміністративно-наглядову, адміністративно-розпорядчу та адміністративно-юрисдикційну [3, с. 7; 4, с. 84; 5, с. 16–17]. В.О. Заросило зазначає, що адміністративно-управлінську діяльність як окрему складову частину адміністративної діяльності більшість авторів не виділяють. На його думку, зміст адміністративної діяльності включає в себе такі складові: адміністративно-управлінська діяльність, адміністративно-наглядова діяльність, адміністративно-розпорядча діяльність та адміністративно-юрисдикційна діяльність [5, с. 16-17]. Ми погоджуємось з таким підходом і вважаємо адміністративно-управлінську діяльність складовою частиною адміністративної діяльності, більше того, відзначаємо її важливість для ефективної реалізації поставлених завдань.

Деякі російські автори адміністративну діяльність міліції визначають як виконавчо-розпорядчу діяльність щодо організації роботи підпорядкованих служб, співробітників та практичного здійснення адміністративно-правовими засобами охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки [6, с. 6]. Досліджуючи діяльність митних органів, Д.В. Приймаченко зазначав, що адміністративна діяльність означених органів – це врегульована переважно нормами адміністративного права підзаконна, цілеспрямована, державно-владна, виконавчо-розпорядча діяльність, пов'язана з практичним здійсненням заходів, спрямованих на безпосередню реалізацію митної політики держави, організацію та функціонування системи митних органів [7, с. 418]. Також автор говорить про те, що адміністративна діяльність – це різновид виконавчо-розпорядчої, управлінської діяльності, що охоплює широке коло суспільних відносин, які складаються всередині самої системи митних органів та за її межами [7, с. 5].

Таким чином, згадані позиції дозволяють визначити ключові підходи до характеристики адміністративної діяльності, екстраполюючи ці напрямки на функціонування Державної кримінально-виконавчої служби України. Йдеться про такі види, як управлінська, юрисдикційна, розпорядча та наглядова діяльність.

Переважно питання адміністративно-управлінської діяльності пов'язується з виданням індивідуально-розпорядчих актів, спрямованих на упорядкування окремих відносин у певній сфері. Такий підхід не можна вважати правильним і говори-

ти про його ефективність через явну спрощеність. Управління – це складний творчий процес, який характеризується різноманіттям методів, повинен враховувати зовнішні та внутрішні фактори, динаміку розвитку оперативної ситуації в тій чи іншій сфері, здатність впливати на об'єкт. Можна говорити про певне мистецтво прийняття управлінських рішень. У системі виконання покарань управлінські рішення приймаються в багатьох сферах функціонування цієї системи, їх прийняття потребує від відповідного суб'єкта комплексних знань про специфіку пенітенціарної діяльності. Йдеться про те, що керуючий вплив здійснюється стосовно персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України нижчого рівня, який повинен трансформувати управлінські вказівки в комплексний вплив на засуджених (у тому числі психолого-педагогічний), а у випадку неспрямування їх на спецконтингент – визначити найефективніші заходи для їх реалізації.

Головним юридичним закріпленням управлінських рішень є прийняття правових актів. Проте конкретна їх реалізація пов'язана з існуванням власного документообігу на рівні окремих функціональних підрозділів. Наприклад, завдання, які надаються соціально-психологічній службі, реалізуються у відповідних виховних заходах і фіксуються у спеціальних журналах та індивідуальних планах роботи із засудженими.

Управління прямо пов'язане із другим компонентом адміністративної діяльності – розпорядництвом. Організація й організаційна функція – традиційні управлінські категорії, які пов'язані між собою. Відомо, що поняття «організація» можна розглядати: по-перше, як внутрішню впорядкованість, узгодженість і взаємодію більш-менш диференційованих і автономних частин цілого, обумовлену її будовою; по-друге, як сукупність процесів і дій, що призводять до утворення і вдосконалення взаємозв'язку між частинами цілого; по-третє, як об'єднання людей, які спільно реалізують певну програму або мету, які діють на основі певних процедур і правил. Слід також зазначити, що кожній організації, кожній системі властива головна організаційна функція, що отримала назву цільової. Цільова функція будь-якої системи або організації полягає в досягненні поставлених перед ними цілей і завдань. Розвиваючи поняття організаційної функції, багато авторів вводять нові її складові, які ґрунтуються на загальних функціях, у тому числі такі: діяльно-адміністративні функції (встановлення мети, прогнозування, планування, організація виконання, корекція тощо); кадрові функції (управління персоналом, дисциплінарна, психотерапевтична, виховна); функції оперативного управління (матеріально-технічного забезпечення, інноваційна, маркетингова); похідні (синтетичні) функції (інтеграційна, стратегічна, стабілізаційна, представницька, експертно-консультативна тощо) [8, с. 36]. Враховуючи вищевикладене, слід зазначити, що:

1) організаційна функція в процесі її реалізації охоплює своїм поняттям не лише забезпечувальні (управлінські), але й основні функції поза їх зв'язком;

2) організаційна функція управління є центральною в побудові системи, організації та управління;

3) реалізація організаційно-управлінської функції здійснюється в поєднанні з рядом типових принципів і методів, які є невід'ємною частиною в управлінні, мають бути взяті на озброєння кожним керівником;

4) наявність значної кількості різних видів прояву організаційної функції свідчить про її багатогранність і універсальність, обумовлює наявність у будь-якій організації спеціальних служб для її здійснення, у тому числі організаційно-аналітичних, інформаційних, кадрових, виробничих, забезпечувальних тощо;

5) організаційна функція може бути самостійним видом діяльності;

6) організаційна функція за певних обставин здійснюється в поєднанні із владними повноваженнями.

Організаційна функція управління в сукупності з принципами і методами є для керівника органу або установи Державної кримінально-виконавчої служби України тим необхідним інструментом, який дозволяє упорядкувати діяльність найбільш ефективно й цілеспрямовано та вирішувати в практичній діяльності такі завдання: забезпечення ефективного управління функціональними підрозділами установам або органам; організація функціонування установ, підрозділів, ділянок відповідно до передбачених повноважень; розроблення, видання в межах своїх повноважень нормативних документів, що регламентують права й обов'язки установ, органів, окремих функціональних підрозділів, служб і окремих співробітників; виділення мотиваційних чинників дій співробітників установ та органів, а також використання їх разом із матеріальними й моральними стимулами для досягнення найкращих результатів у роботі; вирішення питань ресурсного забезпечення за всіма напрямками (включаючи інформаційне, кадрове, матеріально-технічне, фінансове тощо); ефективніша організація своєї праці й роботи своїх підлеглих, інших співробітників та сприяння розвитку в них ініціативи й самостійності; забезпечення взаємодії підрозділів і установ; організаційне забезпечення виконання інших функцій.

У зв'язку з цим раніше згадану організаційну функцію можна охарактеризувати через діяльність персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України, спрямовану на досягнення цілей та завдань, поставлених перед ними законами України, закріпленими у відповідних правових документах центрального та регіонального рівнів, за допомогою використання загальних внутрішніх і специфічних функцій вищевказаної служби.

Під адміністративно-юрисдикційною діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України, на наш погляд, необхідно розуміти закріплену в нормах адміністративного й адміністративно-процесуального права державно-владну, управлінську, правозастосовну, правоохоронну діяльність установ і органів виконання покарань щодо вирішення адміністративно-правових конфліктів деліктного змісту й спорів погоджувального характеру. Традиційно для науки адміністративного процесу основними видами адміністративно-юрисдикційних проваджень такі: провадження у справах про адміністративні порушення, дисциплінарне провадження, погоджувальні провадження та провадження за зверненнями громадян. Для Державної кримінально-виконавчої служби України принциповим також є існування окремих проваджень, пов'язаних із виконанням кримінальних покарань, непов'язаних із позбавленням волі.

Також слід звернути увагу на те, що на практиці не завжди право працівника Державної кримінально-виконавчої служби України кореспондується з обов'язком громадянина підкорятися цьому співробітникові. Наприклад, певна особа

(громадянин) знаходиться на прилеглий до виправної установи території, а від нього співробітники цієї установи вимагають негайно показати свої речі для огляду, внаслідок чого виникають конфліктні ситуації між громадянином і згаданим працівником. Саме тому найбільш перспективною у сфері адміністративно-юрисдикційної діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України видається систематизація «матеріальних» заходів адміністративного примусу, які поділяються на заходи адміністративного припинення, адміністративного запобігання та адміністративної відповідальності.

Адміністративно-наглядова діяльність здійснюється лише у вигляді зовнішньо-організаційної діяльності й за своїм змістом та засобами вираження розглядається як засіб впливу на формування суспільних відносин, процесів поведінки та діяльності людей. Вона розуміється як здійснення уповноваженими суб'єктами систематичного нагляду за діями й поведінкою людей, їх юридичною оцінкою з позиції відповідності правовим установкам та припинення правопорушень, а також виявлення протиправних дій та осіб, які їх скоїли [5, с. 18]. Контроль за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України здійснюється відповідно до закону, а нагляд за дотриманням законності в діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України здійснюється в порядку, визначеному Конституцією та законами України [9]. Слід звернути увагу на позицію М.М. Сикала, який визначає види контролю за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України, використовуючи критерій, в основі якого перебуває суб'єкт контролю з належністю його до: 1) держави; 2) державного апарату. Виходячи із цих міркувань, автор виділяє такі види контролю: 1) внутрішньодержавний (національний); 2) міжнародний. У свою чергу внутрішньодержавний контроль поділяється на національний державний та національний недержавний контроль, де національний державний контроль – це контроль, який здійснюється органами апарату держави, а національний недержавний контроль – це контроль, який здійснюється суб'єктами, які не належать до державного апарату. Видами ж національного державного контролю є такі: президентський, парламентський, внутрішньосистемний контроль органів виконавчої влади, судовий, прокурорський. Видами ж внутрішньосистемного контролю органів виконавчої влади є надвідомчий, міжвідомчий та внутрішньовідомчий контроль. Видами недержавного контролю є: 1) муніципальний контроль; 2) громадський контроль; 3) контроль з боку недержавних засобів масової інформації. Видами ж міжнародного контролю є неурядовий та міжурядовий контроль [10, с. 13]. Питання контролю та нагляду є надто масштабними, потребують окремого розгляду. Проте слід зазначити, що нині вони знаходяться в колі пріоритетів діяльності державних та громадських інституцій, адже саме вони здатні забезпечити додержання законності під час виконання кримінальних покарань, а також сприяти подальшій модернізації системи виконання покарань.

Такими чином, враховуючи вищезазначене, можемо зробити висновок про те, що адміністративна діяльність органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України – це сукупність виконавчо-розпорядчих дій, що здійснюються відповідними наділеними повноваженнями посадовими особами в адміністративно-правових формах і за допомогою адміністративно-правових

заходів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування цих установ та органів і попередження адміністративних правопорушень.

Суть адміністративної діяльності охоплює як частину зовнішнього управління, зовнішніх функцій установ та органів виконання покарань, так і внутрішньоорганізаційне управління. Безумовно, більшою мірою управлінська природа властива саме внутрішній адміністративній діяльності. Зовнішньосистемна адміністративна діяльність безпосередньо пов'язана з такими специфічними видами діяльності установ та органів виконання покарань, як виховна, наглядова, охоронна, оперативно-розшукова тощо.

Література

1. Евтихийев И.И. Виды и формы административной деятельности : дисс. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.14 «Административное право; информационное право» / И.И. Евтихийев. – М., 1948. – 365 с.
2. Конопльов В.В. Організаційно-правовий механізм підготовки та прийняття управлінських рішень в адміністративній діяльності органів внутрішніх справ : дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В.В. Конопльов ; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2006. – 413 с.
3. Административная деятельность органов внутренних дел. Часть Особенная : [учебник] / под ред. А.П. Коренева. – М. : Щит-М, 1997. – 346 с.
4. Административное право и административная деятельность органов внутренних дел : учебник / под ред. Л.Л. Попова. – М. : МВШ МВД СССР, 1990. – 244 с.
5. Заросило В.О. Порівняльний аналіз адміністративної діяльності міліції України та поліції зарубіжних країн (Великобританії, США, Канади та Франції) : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / В.О. Заросило ; Національна академія внутрішніх справ України. – К., 2002. – 250 с.
6. Бородин С.С. Административная деятельность органов внутренних дел : словарь терминов и понятий : [учебное пособие] / С.С. Бородин, П.В. Иванов, Ф.Ф. Оськин. – СПб. : Лань, 2000. – 240 с.
7. Приймаченко Д.В. Адміністративна діяльність митних органів у сфері реалізації митної політики держави : дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Д.В. Приймаченко ; Національна академія державної податкової служби України. – Ірпінь, 2007. – 477 с.
8. Щедрин Ю.В. Организационно-правовые основы управленческой деятельности начальника территориального органа уголовно-исполнительной системы : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 «Судебная власть; прокурорский надзор; организация правоохранной деятельности» / Ю.В. Щедрин. – Рязань, 2004. – 297 с.
9. Про Державну кримінально-виконавчу службу України : Закон України від 23 червня 2005 року № 2713-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 30. – Ст. 409.
10. Сикал М.М. Контроль за діяльністю Державної кримінально-виконавчої служби України: правові та організаційні засади : дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / М.М. Сикал. – К., 2012. – 20 с.

Анотація

Пузирний В. Ф. Теоретичні аспекти визначення адміністративної діяльності органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України. – Стаття.

Здійснено розроблення теоретичних аспектів визначення адміністративної діяльності органів та установ Державної кримінально-виконавчої служби України. Досліджено різні наукові підходи до формулювання поняття адміністративної діяльності, визначено основні складові цього поняття щодо пенітенціарних органів та установ.

Ключові слова: адміністративна діяльність, управління, органи виконання покарань, установи виконання покарань.

Аннотация

Пузырный В. Ф. Теоретические аспекты определения административной деятельности органов и учреждений Государственной уголовно-исполнительной службы Украины. – Статья.

Проведена разработка теоретических аспектов определения административной деятельности органов и учреждений Государственной уголовно-исполнительной службы Украины. Исследованы различные научные подходы к формулировке понятия административной деятельности, определены основные составляющие данного понятия относительно пенитенциарных органов и учреждений.

Ключевые слова: административная деятельность, управление, органы исполнения наказаний, учреждения исполнения наказаний.

Summary

Puzurnyy V. F. The theoretical aspects of determination of administrative activity of organs and establishments of Government criminally-executive service of Ukraine. – Article.

In the article the conducted development of theoretical aspects of determination of administrative activity of organs and establishments of Government criminally-executive service of Ukraine. The different scientific looks researched for formulation of concept of administrative activity, the basic constituents of this concept are certain in relation to penitentiary organs and establishments.

Key words: administrative activity, management, organs of execution of punishments, establishment of execution of punishments.

УДК 340.111.5:316.774

О. А. Мандзюк

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Одним з основних чинників розвитку правової держави і суспільства в цілому є досягнення необхідного рівня правового забезпечення й постійного його удосконалення.

Дослідження нормативно-правового регулювання податкової інформації в Україні є важливою основою сучасного механізму податкового регулювання. Створення відповідного механізму регулювання податкової інформації дозволить визначити найбільш сприятливі прийоми проведення вдосконалення податкового регулювання і основні перспективи їх розвитку в подальшому.

Актуальним напрямком наукової діяльності є удосконалення нормативно-правового регулювання податкової інформації в Україні.

Зазначимо, що порушена проблематика у межах окремих аспектів в юридичній науці розглядається такими вченими: В.Ю. Баскаков, В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, М.І. Дімчогло, В.А. Залізник, Р.А. Калюжний, Л.І. Капінус, В.Ф. Коваль, Б.А. Кормич, В.А. Ліпкан, О.В. Логінов, Ю.Є. Максименко, П.Є. Матвієнко, К.Г. Татарникова, В.І. Теремецький, А.В. Тунік, О.В. Стоєцький, В.С. Цимбалюк, К.П. Череповський, М.Я. Швець, Т.А. Шевцова, О.В. Шепета, О.В. Чуприна тощо.

Метою написання наукової статті є визначення основних напрямів удосконалення нормативно-правового регулювання податкової інформації в Україні.

Відповідно до поставленої мети автор реалізує такі **завдання**: